

Maranathakerk 21 juli 2019 Markus 6, 45-56 Storm op zee.

Voorganger Olivier Elseman
Organist Bert van Stam
Ouderling Sander Laman Trip
Diaken Jorina van Bergen
Kindernevendienst
Koster Marian van Duijvenvoorde

DE SCHRIFT

*Bij het binnendragen van de Bijbel zegen wij de zegen van Aäron
In samenspraak*

v De Heer zegene en behoede ons
ALLEN DE HEER DOE ZIJN AANGEZICHT OVER ONS LICHTEN EN ZIJ ONS GENADIG
DE HEER VERHEFFE ZIJN AANGEZICHT OVER ONS EN GEVE ONS VREDE. AMEN

- De kinderen gaan met het LICHT naar de nevendienst -

Lezing Jesaja 63: 7 - 14

Zingen lied 103: 3.5. *Hij is een God van liefde en genade*

Evangelie Markus 6: 45-56 storm op zee

Lied bij het Evangelie : lied 917 Ga in het schip, zegt Hij
Lieve mensen, gemeente van Jezus Christus.

Jezus wandelend over het water, het woeste water in storm en wind. Dat is natuurlijk onmogelijk. Als je over water probeert te lopen, dan zink je en verdrink je, als je niet kan zwemmen of als het water te woest is. Zo simpel is dat.

Steeds weer zijn er mensen geweest die dit wonder hebben proberen te verklaren en tot iets natuurlijks te maken. Maar al dat soort pogingen om het wonder te verklaren zijn natuurlijk grote onzin. En ze halen juist de grap, het hart uit het verhaal. Een wonder is een wonder en dat houdt in dat het natuurlijk onmogelijk is. Het heeft geen zin ons af te vragen of het nu echt zo gebeurd is. En dat doet er ook eigenlijk helemaal niet toe. Het gaat er om wat de evangelisten - in dit geval Markus - ons met een dergelijk verhaal willen vertellen. Wat hun boodschap is. Wat de betekenis is van dit teken, dit wonder.

Over God kunnen we enkel in beelden en gelijkenissen spreken. Daarin proberen we uit te drukken wie en hoe God voor ons wil zijn. Met beelden en gelijkenissen cirkelen we als het ware om het geheim dat God is heen en proberen we bij benadering toch iets over God te zeggen. En zo moeten we ook de verhalen met wonderen verstaan.

Het wandelen van Jezus over water, over stormachtig water, is in dat licht een beeld van God, die de chaos bedwingt en de dood overwint. Het woeste water is daarbij beeld en gelijkenis van de chaos in de wereld. Een beeld van al die machten en krachten, die het leven dreigen te overspoelen en waarin mensen dreigen te verdrinken, dreigen onder te gaan. En niet alleen dreigen: het gebeurt ook. Letterlijk: zoals de huidige overstromingen in Zuid Oost Azië laten zien. Maar ook het beeld van vluchtelingen komt bij ons naar boven: vluchtelingen, die op hun vlucht

over zee in wrakke overvolle bootjes de overkant niet halen en jammerlijk verdrinken. Ook figuurlijk is de zee, de woedende zee beeld van chaos en ondergang.

Tallose mensen gaan er onder door in het leven: aan geweld en terreur, aan honger en armoe, aan ziektes en ellende enz. enz. enz. Wat mensen overkomt en elkaar aandoen, tart telkens weer de fantasie. Iedere avond zien we het weer op het journaal en het blijkt telkens weer nog erger te kunnen.

De vernietigende machten en krachten zijn legio en gaan hun ongekeerde ondoorgrondelijke telkens weer verbijsterende gang. In de bijbel is de zee daarvan het symbool, het beeld. En de angst van mensen daarvoor is heel reëel. In veel situaties is er alle reden toe om bang te zijn en angst te hebben.

En in dat beeld van Jezus, die wandelt over het woeste water, vertelt de evangelist ons van zijn geloof en vertrouwen, dat God uit alle macht - met de macht van zijn liefde en genade - strijdt tegen die vernietigende machten en krachten en dat HIJ ze uiteindelijk zal bedwingen. Dat uiteindelijk de zachte krachten van liefde en genade, van vrede en recht het zullen winnen van de harde krachten van geweld en terreur, van onrecht en onmenselijkheid.

In het beeld van Jezus die over dat water heen naar mensen toekomt, wordt ons het beeld getekend van een God, die mensen ook in de diepte van ellende en lijden niet aan hun lot overlaat. Een God die mensen niet laat vallen, maar hen vast houdt in zijn trouw en liefde en dat hij zijn mensen nooit en te nimmer opgeeft.

In Jezus wandelend over het woedende water wordt ons God getekend als een houvast in moeilijke, woelige tijden, als een vaste rots van ons behoud, zoals het Jacqueline van der Waals het in haar bewerking van aloud Engels lied formuleert. Een vaste rots van het behoud, waaraan je je ook in de diepste diepte mag vastklampen.

Het verhaal mag dan niet echt gebeurd zijn, het bevat wel een echte waarheid over God. God is in de wirwar van ons leven ons houvast. Daar gelooft Markus in, daar vertrouwt Markus op. Maar tegelijk weet Markus ook heel goed, dat het geloof in God als de vaste rots van ons behoud geen levensverzekering is. Zo werkt het niet in ons leven. Er verdrinken helaas veel mensen in de wirwar van het leven. Er gaan veel mensen ten onder in de chaos van het bestaan. Veel mensen worstelen in en met het leven, maar komen niet boven. Die realiteit poetsen we met ons geloof niet weg.

Maar dit verhaal vertelt ons wel, dat God die ondergang niet wil. God doet ons die ellende niet aan. God wil het leven en het goede en wat tot zegen is. Dit verhaal vertelt ons van de inzet en strijd van God tegen die chaasmachten en chaoskrachten, die het leven verzieken, bedreigen, verpesten, vernietigen.

Markus roept ons met dit verhaal op om ons niet door onze angst te laten overheersen, maar om in vertrouwen op Gods liefde en genade in zijn Naam met Jezus te strijden tegen al die machten en krachten van geweld en terreur, van onrecht en onmenselijkheid, van ziekte en ellende.

Daarover gaat het in dit verhaal. Over de taak van de discipelen. De leerlingen hebben net met Jezus het wonder van de spijziging van de 5000 beleefd. Een verhaal tegen het onrecht van honger en armoe. Het wonder was niet zozeer de broodvermenigvuldiging, maar Jezus liet zien, waar gedeeld wordt met elkaar wat je hebt, waar de gaven van Gods aarde worden gedeeld, dan is er genoeg, meer dan genoeg voor allen.

Maar de realiteit in deze wereld is dat mensen niet met elkaar willen delen, omdat ze bang zijn zelf tekort te komen, omdat ze angst hebben niet genoeg te hebben om te kunnen leven. Over die angst gaat het vandaag.

Na de vreugde van de messiaanse maaltijd moeten de leerlingen verder, want het Evangelie van Gods liefde moet ook elders verkondigd worden als horizon van ons menselijk bestaan en als richtsnoer van ons handelen naar de toekomst toe.

Vandaar dat de leerlingen door Jezus naar de overkant worden gestuurd. Aan de overkant wonen de heidenen. Ook hen moest de toekomst van Gods Koninkrijk van liefde en vrede verkondigd worden. Want dat Koninkrijk is ook voor hen bedoeld. Jezus is niet enkel Messias van de joden, maar ook de Messias voor de volken, de heidenen. Want het gaat God om de bewoonbaarheid en leefbaarheid van de hele wereld tegen de chaos in.

Die verkondiging is de taak van de leerlingen. Het is Jezus' taak om hen daarin de weg te wijzen, te bemoedigen en te steunen en gaandeweg tekenen van dat Rijk op te richten. Hij stuurt zijn leerlingen al vast vooruit. Zelf trekt Hij zich terug op de berg om te bidden en zich op zijn opdracht te bezinnen. De Berg is bijbels de plek van persoonlijke ontmoeting met God en van bezinning op het leven in Gods licht.

Want daar gaat het ook om in het geloof: om een persoonlijke spiritualiteit. Om de persoonlijke verbinding met God en de bezinning op het leven in Gods licht: gebed, meditatie, contemplatie. Als de activiteiten vanuit het geloof, zoals inzet voor vrede, opkomen voor recht en menswaardigheid, zorg en aandacht voor mensen etc - als die activiteiten niet gedragen worden door de spiritualiteit van een persoonlijke verbinding met God en met de gemeenschap van de zusters en broeders dan loopt dat actieve leven vanuit het geloof vaak stuk op de harde en weerbarstige werkelijkheid en ligt teleurstelling, wanhoop, opgave en tenslotte onverschilligheid op de loer.

Want onze werkelijkheid is hard en weerbarstig, het lijkt op de woedende golven van de zee. En om het in die zee van de wereld vol te houden hebben we elkaar én God hard nodig. Want er is veel tegenwind tegen de inzet voor het Koninkrijk van Gods liefde en vrede. Soms lijkt je als het scheepje, dat op de woeste golven nauwelijks vooruit komt, hoezeer je ook je best doet, hoe hard je het ook probeert. Het breekt je soms bij de handen af. Soms lijkt het alsof je je ondergang tegemoet gaat en dat is bepaald niet irreëel. Want er gaan veel mensen, die zich ten goede inzetten, ten onder. Iedere dag opnieuw.

Het gevaar is dan groot dat angst je naar de keel grijpt. Dat je blind van angst wordt en geen enkel zicht meer hebt op een begaanbare weg naar de toekomst; ja dat je ieder vertrouwen verliest in die toekomst en ook de moed niet meer hebt en de kracht niet meer kunt opbrengen daar nog aan te werken. Dat je de boel, maar de boel laat.

En in die angst gaan je de ander zien als een onmens, demoniseer je de ander. Zo kan angst ook al te gemakkelijk omslaan in blinde haat en terreur. Dat is wat er gebeurt in dat scheepje. De leerlingen worden zo overweldigd door angst om onder te gaan, dat zij geen toekomst meer zien.

En dat is natuurlijk heel reëel. Kijk maar naar de vele conflicten in onze wereld. Je moet eindeloos geduld hebben en een onverzettelijk vertrouwen in een goede toekomst en een grenzeloze liefde voor mensen en respect voor menswaardigheid. Want de weg naar vrede en verzoening kent niet alleen overwinningen, maar is geplaveid op vele nederlagen. Hoe hou je het dan vol. En dat kan er toe leiden, dat je de boodschapper van vrede niet meer vertrouwt, ja dat je je woedend tegen

hem keert, dat je het gevoel van mislukking afwentelt op degenen die jou is voorgegaan in de inzet en jou heeft opgeroepen. Die krijgt dan de schuld van alles. Van de tegenstand, van de nederlagen etc.

Dat is aan de orde in het scheepje. De leerlingen zien er geen gat meer in en lijken zelfs Jezus niet meer te zien zitten. Hij lijkt voor hen op een spook, een demon, een kwade kracht, die hen in plaats van bevrijding te brengen naar de ondergang voert. Ze zijn zo door angst overweldigd, dat zij alle vertrouwen verliezen, ook in Jezus.

Het verandert pas als deze zich aan hen te kennen geeft als wie Hij werkelijk is. Ze horen het meer dan ze zien. Ik ben het, ik ben zegt die persoon. Met die woorden verwijst Jezus naar de Naam van God JHWH - *Ik ben – ik ben met jullie*. De Naam die God onthulde aan Mozes. In die Naam spreekt God zijn nabijheid uit, dat Hij mensen nabij is in hoogte en diepte en hen door het leven heen wil dragen in liefde en trouw. Een bijbel lang wordt die Naam uitgelegd in verhalen over Gods onlosmakelijke verbondenheid met mensen. God laat mensen niet los, niet vallen in de diepte. God wil mensen juist houvast geven, een vaste rots van het behoud. Door de verwijzing naar die naam ervaren de leerlingen in de diepte Gods nabijheid in Jezus. En dat brengt rust en vertrouwen. Ze kunnen weer verder Gods toekomst tegemoet.

Dat vertrouwen, dat geloofsvertrouwen wens ik ook ons allen toe in de zee die deze wereld vandaag is. Als God voor ons de vaste rots van ons behoud is, dan kunnen we het leven aan met zijn hoogten en diepten, met zijn vreugden en verdriet. Dan gaat uiteindelijk geen zee te hoog, maar varen we Gods toekomst tegemoet.

Amen.

Orgelspel

Zingen lied 933 *Gij ziet ons vechten met de macht.*

Credo uit de wereld van de oecumene en wel uit de oecumenische studentengemeente Utrecht.

De tekst is ook op muziek gezet door Henny Vrienten, zanger en basgitarist van de popgroep Doe Maar
Dit credo is een onderdeel van een complete liturgische viering door hem op muziek gezet.

*Wij geloven in die ENE, die was, is en zal zijn
Schepper tegen de chaos in
Wij gaan op weg met God
die ons kent en aan ons gehecht is.*

*In Jezus en zijn weg laat die ENE zich kennen
en herkennen wij God.
Jezus schudt ons wakker en bevrijd ons.
Hij leert ons leven door de dood heen
Sterker dan de dood is de liefde,
Een laaiend vuur, geen zee dooft haar uit
De Geest van de ene God en Jezus
Inspireert ons en geeft kracht
om door te gaan in het spoor van Jezus.
In mensen kan zij zichtbaar worden.*

*Alleen kunnen wij de weg niet gaan
Samen willen wij
de woorden horen en bidden,
brood en wijn delen
elkaar ontmoeten en bemoedigen
Wij voegen ons in de stroom van mensen
op weg naar een wereld van vrede liefde en gerechtigheid.*

Zingen lied 321: 1.2.6.7. *Niet als een storm als een vloed*